

2022 – DOSARELE PATRIMONIULUI (CII): paradisul e o imensă bibliotecă?
- parcuri și grădini! - Ar fi bine? Ar fi rău? – parcul Arinilor, adevărata
podoabă a grădinilor sibiene! - Et in Arcadia ego?

2022

paradisul o imensă bibliotecă? Et in Arcadia ego?

Dosarele patrimoniului (CII)

Anul rugăciunii și sfinților isihăști

Un neam trece și altul vine, dar pământul rămâne întotdeauna!

Sub Arini

Mâna civilizatorie l-a lucrat cu vădita grije ...?

profesor Al. Dima academician

1905 1979

Ar fi bine? Ar fi rău?

Adevărata podoabă? modestă transplantare a Schönbrunn-ului?

popoarele și națiunile nu-și mai au rostul pentru că nu mai au conștiința propriilor rădăcini?

Toți evreii au crezut și susținut că „paradisul e o imensă bibliotecă”, având un respect aproape fanatic pentru studiu!

În Pădurea Dumbrava, după al doilea război mondial, s-au amenajat și cimitirele eroilor. Dintr-un material inedit, intitulat sugestiv „**ARGUMENT**”, redactat în primul deceniu după evenimentele din decembrie 1989, am selectat prologul argumentației științifice legate de protecția mormintelor de război și a operelor comemorative, susținut de multe referințe la legislația în vigoare: «Să ne imaginăm o lume în care oamenii nu și-ar cunoaște părinții, moșii și strămoșii, împreună cu luptele, înfrângerile și victoriile lor. **O lume fără o troiță la marginea satului, fără cruci în cimitire, fără povești și cântece de vitejie amintind faptele înaintașilor. O lume fără trecut, ancorată în acerba competiție pentru supraviețuirea indivizilor ce o alcătuiesc, pentru bogăție și putere.** În ea nu-și va găsi loc nici cultul eroilor, nici conștiința identității naționale, nici istoria cea plină de învățăminte. **Acolo popoarele și națiunile nu-și mai au rostul pentru că nu mai au conștiința propriilor rădăcini.** Firele invizibile ce unesc oamenii între ei și îi mențin în hotarele apartenenței la neamul lor ar dispărea și ele, transformând patriile într-o lume globală de indivizi - poate prosperi și puternici - dar apatrizi, fără identitate și fără orizont în spațiu și timp. **Ar fi bine? Ar fi rău?** Să recunoaștem că se manifestă în lume forțe, nu puține și nu slabe, care caută să ne împingă spre o astfel de lume. După cum există și o mare rezistență față de acest fel de viitor.

Încă oamenii se simt bine între semenii lor de același neam și aceeași limbă, sunt copleșiți de dorul de casă și prieteni, atunci când destinul îi poartă printre străini, **sunt în stare să se jertfească pentru patria lor**. Într-un cuvânt - **mai există încă ideal**. Pentru acești oameni **istoria nu mai este o înșiruire ermetică de fapte și jertfe inutile**, iar monumentele și cimitirele eroilor - adică a acelor oameni care au murit, nu pentru a-și clădi averi și măririi, ci pentru a-și apăra pământul patriei și dreptul la existență a propriei națiuni - primesc valoare de simbol. Iată de ce credem că este o datorie a generației noastre păstrarea și conservarea pentru viitorime a semnelor și locurilor care amintesc despre eroismul și jertfele înaintașilor. Răspundem astfel unei norme morale privind respectul față de semenii, unei cutume adânc înrădăcinată în conștiința națională privind cultul eroilor neamului, precum și unei obligații consemnate în legislația internațională a veacului nostru».

Materialul de mai sus a fost publicat în „*Buletinul Veteranilor de Război*”, fiind un studiu de real interes în contextul actual, întocmit de prof. Vasile CRIȘAN - Muzeul Brukenthal și prof. Gheorghe POPESCU - veteran de război.

Mass-media sibiană a lansat în dezbatere publică proiectul de reamenajare a **Parcului Sub Arini**, scopul fiind realizarea unor intervenții pentru punerea în valoare a elementelor reprezentative. În perspectiva apariției unor lucrări monografice - în cadrul proiectului «**Parcul memorial, multicultural „Dumbrava Sibiului”**» -, vă invităm să urmăriți gândurile **prof. acad. Al. Dima**, consemnate în 8 Octombrie 1939. Biografia prof. Al Dima a fost schițată de istoricul dr. Vasile Crișan, în **Enciclopedia Tribunei** (vol.IV, în curs de apariție); din paginile ineditei lucrări am aflat că reputatul profesor s-a născut la Turnu Severin, legăturile sale cu Sibiu datorându-se activității sale de membru fondator al grupării intelectuale „**Thesis**” (1932), alături de mari personalități sibiene: Paul Constant, dr.I.Popescu-Sibiu, Pimen Constantinescu și P.P. Negulescu. Invităm cititorii „**Tribunei**” să urmărească un fragment din cartea „**Sibiu**”, capitolul „**Parcuri și grădini**”: «Construit ca o cetate și păstrându-și acest caracter până în al XVIII-lea veac, Sibiu nu putea închide între severele lui ziduri largi spații înflorite în parcuri și grădini. Sentimentul naturii trăia însă intens în sufletul localnicilor care erau nevoiți a-și cultiva grădini cu flori și fructe în afara zidurilor, pe pământul lacurilor ce înconjurau odinioară cetatea, riscând așa cum s'a și întâmplat de altfel, să le piardă la prima invazie dușmană. Abia cea de-a doua jumătate a veacului al XVIII-lea aduse prin influență vieneză, gustul spre grădini și parcuri înlăuntrul orașului care nu mai putea fi socotit ca o cetate. **Baronul Brukenthal dădu și pe acest tărâm, tonul**. Reședința lui de vară din Calea Turnului Roșu Nr.3 a înflorit printre cele dintâi parcuri ale orașului. **Mari vase de piatră înghirlandate le împodobeau. Ele se află azi în Parcul Arinilor**. Dar grădina castelului din Avrig cu glorieta ei, cu grațioasa căsuță de vânătoare și cascada voioasă **încerca o modestă transplantare a Schönbrunn-ului vienez**. Gustul sentimental al începutului celui de al XIX-lea veac **impunea grădinilor o romănțioasă atmosferă**, cu artificiale ruini, cu mici cascade, cu terase, cu alese priveliști naturale. O astfel de alcătuire a izbutit a-și încheia un alt membru al familiei Brukenthal pe locul de azi al parcului Asociațiunii. Urmele movilei artificiale construite din stânci se vedeau încă până mai ieri. Grădinile sibiene adăposteau adesea oranjerii după gustul atât de răspândit al apusului. Una din ele avea pe acea vreme nu mai puțin de 70 de lămâi. Grădinile și

parcurile publice sunt daruri mai noi cerute de spiritul democratic al veacului trecut. Printre cele mai vechi avem de citat **Promenada** alcătuită și astăzi unul din colțurile caracteristice ale Sibiului cu cele trei turnuri ale fostelor bresle, cu zidurile roșii ale citadelei, cu arcurile rotunde ce le străbat. Urmele fostului templu al Concordiei se mai zăresc încă, și s'au păstrat neatinsă tabla de marmoră roșie închinată unui colonel cu merite urbanistice ca și monumentul fostului împărat Francisc înălțat la 1829. Loc de întâlnire își plâng ei un trecut ce nu se mai întoarce, dar și mizeria salariilor minuscule. Se spune de aceea cu drept cuvânt locului „**zidul plângerii**” învăluindu-l astfel în iedera amintirilor biblice. Parcul orașenesc din fața Asociațiunii ca și Parcul Unirii pe un loc nu de mult răpos, sunt astăzi modernizate și se înfățișează cochet ca și parcul gării. **Adevărata podoabă a grădinilor sibiene** o alcătuește însă **Parcul Arinilor cu vasta lui suprafață** (1.100 m/ 200 m) cu cele două mari alee - una pe malul pâraului alta pe canalul Școalei de înot -, construite încă de la jumătatea veacului trecut și care se întâlnesc la „steaua”, miniaturala piațetă ce desemna altădată din straturi o stea de flori. **Parcul Arinilor își are farmecul lui netăgăduit. Mâna civilizatorie l-a lucrat cu vădita grije de a nu tulbura cu totul înfățișarea luxuriantă a vegetației năvalnice.** Între copacii bătrâni, largile poene din care izbucnește vioaie mătasa verde a ierbii, odihnesc domol privirea. Pe aleele parcului au colindat altădată inspirate, umbrele unui Coșbuc, Gh. Dima sau Octavian Goga. Un bust al lui Eminescu măiestrit așezat în perspectiva unui colț de parc, se ivește astăzi pe locurile pe unde umblau visând creatorii citați».

Astăzi, sugerăm ca traseele de vizitare să fie făcute respectând vechiul dicton „**Pe cărarea bătută nu crește iarbă!**” și a nu se omite iluminatul inteligent și decorativ, respectiv amplasarea unor toalete publice. Mai cunoașteți cugetarea universală (?): „**One generation passes away, and another comes: but the earth remains for ever = Un neam trece și altul vine, dar pământul rămâne întotdeauna**». Oare, peste câțiva ani, vizitând parcul Sub Arini, vom exclama „**Et in Arcadia ego**” - „**Și eu am fost în Arcadia!**”? Este „**Pădurea Dumbrava**” un spațiu al fericirii absolute?

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2022-dosarele-patrimoniului-cii-paradisul-e-o-imensa-biblioteca-parcuri-si-gradini-ar-fi-bine-ar-fi-rau-parcul-arinilor-adevarata-podoaba-a-gradinilor-sibiene-et-in-arcadia-ego-163595.html>

În: Tribuna, 24 martie 2022